

SOUBOR DŘEVĚNÝCH KOSTELŮ V POBESKYDÍ

Soubor obsahuje celkem 11 kostelů a 1 kostelní areál:

1. kostel sv. Petra a Pavla, Albrechtice
2. kostel sv. Bedřicha, Bílá
3. kostel Povýšení sv. Kříže, Bystřice
4. kostel Nanebevstoupení Páně, Petrovice u Karviné, č.o. Dolní Marklovice
5. kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů, Staré Hamry (vrch Gruň)
6. kostel sv. Ondřeje, Hodslavice
7. kostel sv. Cyrila a Metoděje, Hrčava (souběžně podáván návrh na KP)
8. kostel sv. Mikuláše, Nýdek
9. kostel sv. Antonína Paduánského, Vyšní Lhoty (vrch Prašivá)
10. kostel sv. Michaela archanděla, Řepiště
11. areál kostela Všech svatých, Sedliště

Soubor byl vytvořen proto, že samy o sobě jsou sice pobeskydské dřevěné kostely hodnotné, ale mnohem větší hodnotu mají právě jako součást souboru. **Jedná se o kompaktní skupinu dřevěných staveb, která odráží specifický vývoj této oblasti v podhůří Beskyd** – dlouho nepřístupné území, z toho vyplývající pozdní osídlení, odlehlost od kulturních center a hluboce zakořeněná tradice dřeva jako stavebního materiálu pro jeho snadnou dostupnost a finanční nenáročnost. Dřevěné kostely zde v minulosti (na rozdíl od jiných oblastí) tvořily převažující stavební typ sakrální architektury a na rozdíl od Čech a Moravy vytvořily vlastní a svébytnou stavební tradici. Navíc se zde tato tradice (právě kvůli specifickému charakteru kraje) udržela mnohem déle, než v ostatních regionech, a dřevěné kostely zde vznikaly ještě v 19. a 1. polovině 20. století. To vše ovlivnilo jejich stavební formu, dlouhodobé užívání některých charakteristických znaků i podobu interiéru.

Výše zmíněné důvody pak způsobily, že se v oblasti Beskyd a Pobeskydí dochovalo v rámci ČR největší množství dřevěných kostelů soustředěných na poměrně malém území. Tento soubor kostelů pak velice dobře jako celek ilustruje a dokládá vývoj dřevěné sakrální architektury od nejstarších, ještě středověkých kostelů (Hodslavice, Řepiště – zde byly v loňském roce doloženy konstrukce z 1. třetiny 15. století), přes kostely raně novověké ze 16. století (Nýdek), raně barokní z poloviny 17. století (Sedliště, Prašivá), vrcholně barokní z 18. století (Dolní Marklovice, Albrechtice), novověké kostely z 19. století, které odrážejí nové

společenské tendence (tzv. hledání národního slohu) i počátky vědeckého zkoumání a památkové péče (Bystřice, Bílá, Gruň), až po kostely spojující v sobě tradici dřevěné architektury s moderními architektonickými trendy (Hrčava). **Právě díky dochování takového množství staveb je tento soubor mimořádně významný nejen pro region nebo Moravskoslezský kraj, ale i pro celou Českou republiku, kde se dřevěné kostely dochovaly pouze jednotlivě a podobný soubor zde neexistuje.** Navíc má tento soubor dosah i mezinárodní, neboť v minulosti zde neexistovala současná státní hranice s Polskem, jednalo se o jeden historický celek (Těšínsko) se společným kulturně-společenským vývojem a stavební kulturou a zdejší dřevěné kostely vývojově a typově souvisejí s kostely v přilehlých částech dnešního Polska. Námi navrhovaný soubor má tudíž svou hodnotu především jako celek.

Jak je zřejmé z událostí posledních několika let (požáry dřevěných kostelů v Hrabové, v Gutech a v Praze), jedná se rovněž o raritní segment památkového fondu, který je velmi ohrožený. Dřevěné sakrální stavby jsou společností vnímány jako významná součást národního kulturního dědictví. Vyšší statut památkové ochrany by bezesporu přispěl také k zajištění jejich lepšího protipožárního zabezpečení.

Jako soubor naplňují dřevěné kostely v Beskydech a Pobeskydí následující kritéria pro prohlašování národních kulturních památek:

kritérium 1 (vynikající reprezentanti určité druhové skupiny památek):

Soubor mnohem lépe než jednotlivé dřevěné kostely dochované v jiných částech ČR reprezentuje skupinu památek, kterou označujeme jako dřevěná sakrální architektura. Velmi dobře dokládá druhovou rozmanitost této skupiny a ilustruje typovou škálu těchto staveb – jsou zde zastoupeny kostely s předsazenou štenýřovou zvonící, kostely s hranolovou věží v průčelí, jednolodní bezvěžové kostely, kostel norského typu (tzv. *stavkirke*), kaple bazilikálního typu. Jednotlivě dochované kostely v jiných částech ČR takové typologické srovnání neumožňují.

kritérium 3 (dokumentují nejdůležitější etapy vývoje architektury a stavitelství):

Soubor svými částmi reprezentuje jednotlivé fáze historického a stavebního vývoje důležitého segmentu architektury a stavitelství – dřevěné sakrální architektury. Obsahuje kostely středověké, raně novověké, kostely z 18. století, historizující z 19. století i moderní a umožňuje tak doložit, že dřevěnou sakrální architekturu nelze posuzovat na základě principů, jaké aplikujeme na architekturu slohovou (čili zděnou). Ve vývoji dřevěné sakrální architektury se totiž slohové projevy uplatňovaly jen v omezené míře a můžeme proto hovořit

o tzv. retardaci slohu, kdy se určité charakteristické prvky udržují poměrně dlouhou dobu (i několik století). Z toho důvodu se na ně obtížně uplatňují i uměleckohistorické pojmy – gotický, renesanční, barokní.

kritérium 4 (jsou významné vzácností a hodnotou stáří jako ojedinělé doklady zaniklých epoch):

V ČR se nachází pouze 38 celodřevěných kostelů (nepočítáme k nim kostely polodřevěné), oproti několika stům kostelů zděných. Dochování celého souboru takových staveb na malém území je v rámci republiky unikátní. Dva z kostelů v souboru (kostel v Řepišťích a kostel v Hodslavicích) patří k nejstarším dochovaným dřevěným stavbám u nás, jsou datovány do 1., resp. 2. poloviny 15. století.

kritérium 7 (dokládají myšlenkové a náboženské proudy):

Dřevěné kostely na Těšínsku, postavené v reformační době – v 2. polovině 16. a 1. polovině 17. století – evangelíky i katolíky (Nýdek, Sedliště, Prašivá), dokládají vztah mezi konfesí a stavebním typem sakrální architektury. Dlouhodobé přetrvávání evangelické víry na Těšínsku (mnohem déle než v ostatních částech státu) mělo rovněž vliv na přetrvávání dřevěné sakrální architektury i v době, kdy na ostatním území byla střídána architekturou zděnou.

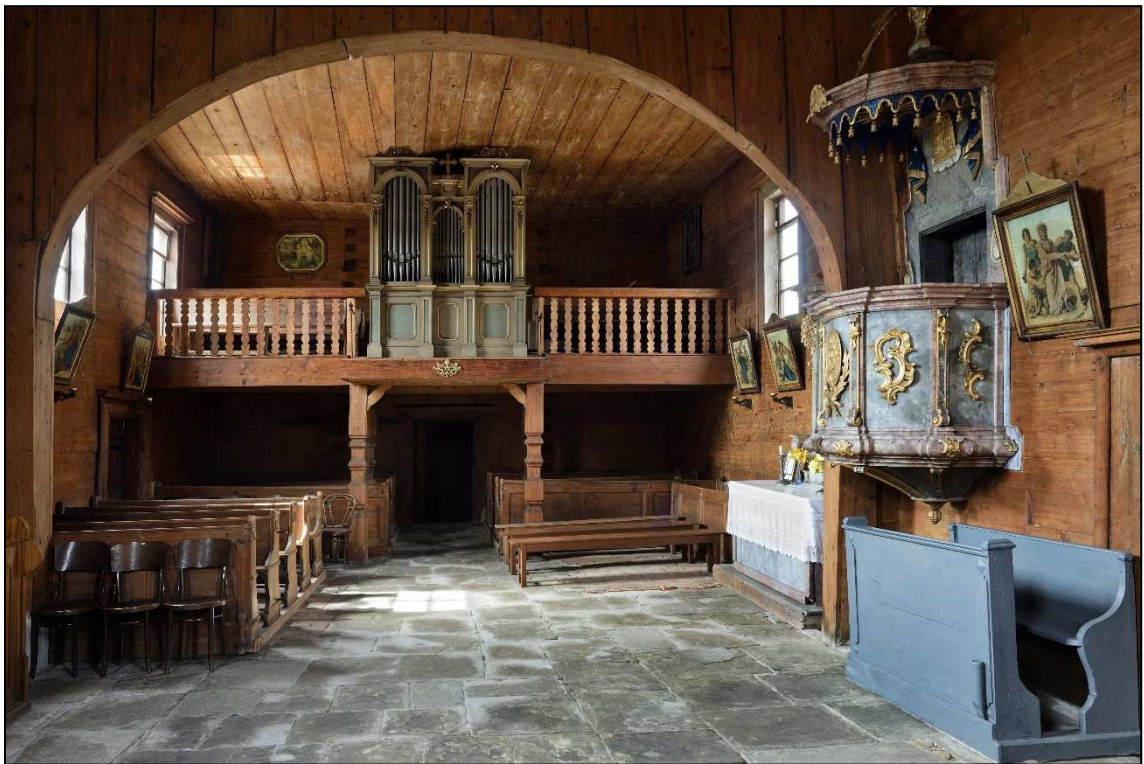
ČÁSTI SOUBORU:

1. KOSTEL SV. PETRA A PAVLA, ALBRECHTICE

Kostel sv. Petra a Pavla patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Byl postaven na místě staršího objektu v roce 1766 jako jednolodní stavba s dlouhým polygonálně ukončeným presbytářem a hranolovou věží částečně vysunutou před západní průčelí. Kostel patří k nejintaktněji dochovaným dřevěným kostelům. V roce 2008 byly navíc při opravě vráceny všechny původní prvky – deskový obklad vnějších stěn i šindelová krytina věže. Stavba ukazuje posun stavebního typu dřevěné sakrální architektury ve 2. polovině 18. století. Stavitel již nevybavil kostel sbíhovou štěňřovou zvonici, typickou pro dřevěné kostely v předchozím období (jakkoli její užití v té době ještě nebylo neobvyklé), ale hranolovou, v dolní části roubenou věží mírně zapuštěnou do průčelí. Téměř shodný dřevěný kostel stál v nedaleké Stonavě (zbořen 1908). Vzorem byl nejjednodušší typ venkovského barokního zděného kostela, který bylo možné v době výstavby najít v okolních obcích. Albrechtický kostel tak již více čerpá inspiraci ve zděných sakrálních stavbách, což je patrné i na užití větších oken a celkově světlejším a vzdušnějším prostoru ve srovnání se staršími stavbami. V ČR se navíc žádný jiný kostel tohoto typu nedochoval.

Kritérium: 1, 3, 4

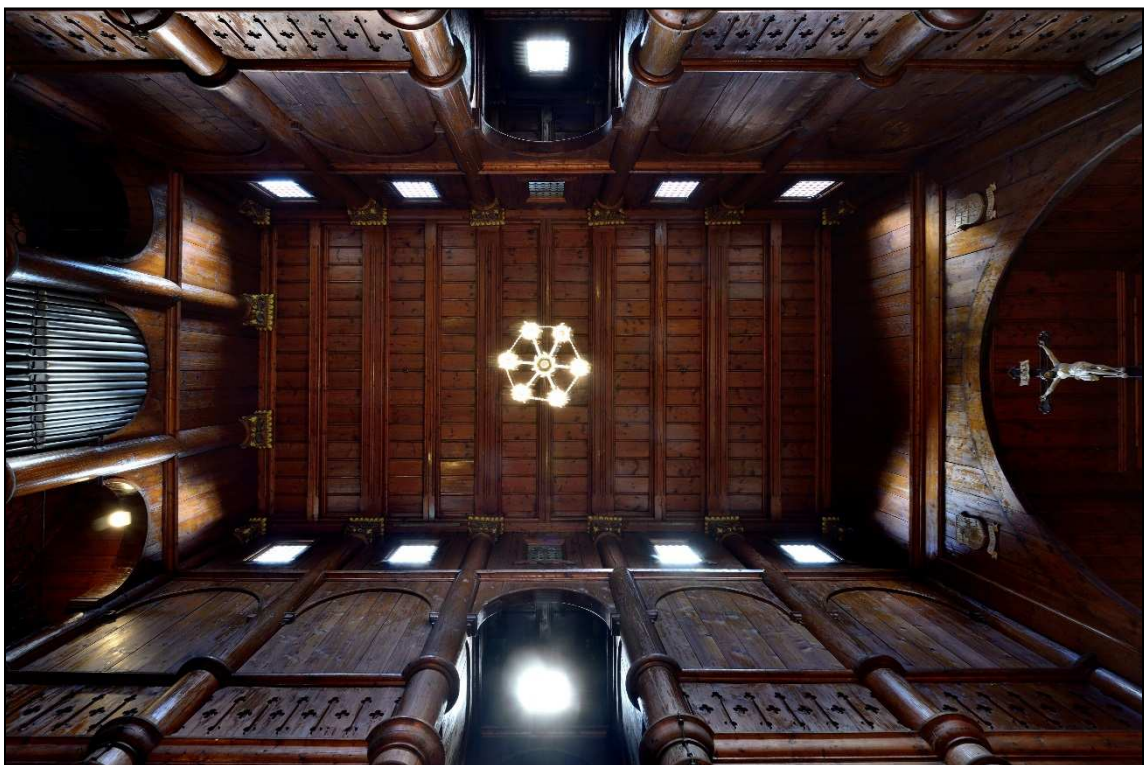
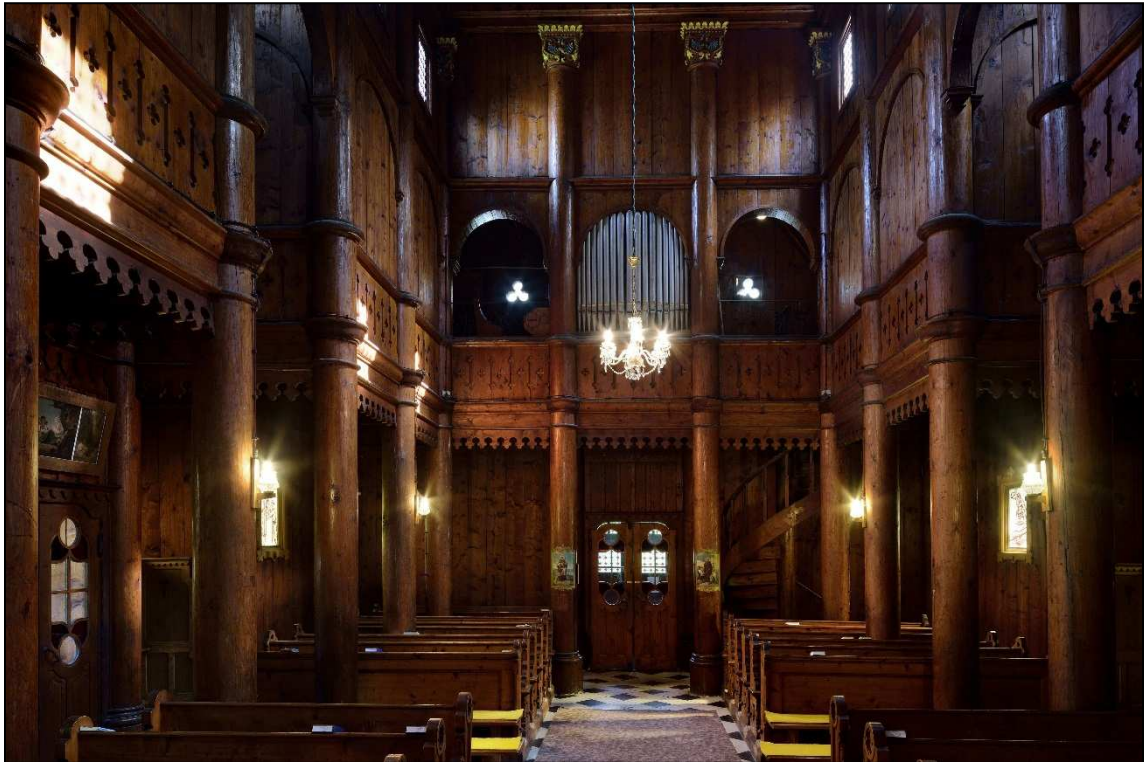

2. KOSTEL SV. BEDŘICHA, BÍLÁ

Kostel v Bílé patří k novodobým dřevěným kostelům, stavěným podle jiných principů, než kostely tradiční. Byl postaven z iniciativy olomouckého arcibiskupa Bedřicha z Fürstenbergu podle plánů stavitele Antona Kybasta v letech 1872-1875. Je jedinečný použitím nikoli roubené konstrukce typické pro zdejší kulturní okruh, ale konstrukce rámové, konkrétně konstrukčního principu charakteristického pro norské stožárové kostely (tzv. *stavkirken*). Výstavba kostela souvisí s romantizujícími tendencemi a nástupem vernakularismu v architektuře, které se rozvíjely od 1. poloviny 19. století. Antona Kybasta k výběru konstrukčního systému inspirovala kniha norského romantického malíře Johanna Christiana Dahla o norských stožárových kostelech, vydaná v roce 1837. Kostel sv. Bedřicha v Bílé je výjimečný jako jediný originální zástupce stožárových kostelů nejen v České republice, ale v celé střední Evropě. Je na jednu stranu konstrukčně věrnou kopií norských stožárových kostelů, zároveň ale architekt Kybast ve snaze přizpůsobit ho beskydskému prostředí vložil do architektury vlastní invenci, zejména ve výzdobných detailech a užitím klasické věže místo tzv. jezdců na hřebeni střechy. Podařilo se vytvořit originální stavbu, která zároveň velmi dobře souzní se svým okolím.

Kritérium: 1, 3, 4

3. KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE, BYSTŘICE

Kostel v Bystřici patří k novodobým dřevěným kostelům, stavěným podle jiných principů, než kostely tradiční. Byl postaven v letech 1896-1897 na místě staršího, již zchátralého kostela ze 16. století podle projektu těšínského architekta Albína Teodora Prokopa. Prokop (v té době konzervátor vídeňské Centrální komise) prosadil výstavbu opět dřevěného kostela (ač farnost plánovala kostel zděný), který podle něj lépe zapadne do místního prostředí. V projektu se inspiroval skandinávskými stožárovými kostely (i když konstrukce je roubená), ale vidíme zde také specifickou recepci lidové architektury. V 2. polovině 19. století totiž architekti v souvislosti s rozvojem národního hnutí hledají tzv. národní styl, který by pomohl národ a jeho identitu definovat i pomocí architektury. Vracení se ke starým tradicím, k nimž patřila i práce se dřevem a lidová architektura. Tyto tendence, projevující se recepcí lidových prvků do novostaveb, jsou charakteristické např. pro stavby Dušana Jurkoviče. Na Těšínsku se tyto snahy setkávají s vlivy ze sousedního Polska, zvláště tzv. zakopanského stylu, propagovaného Stanislawem Witkiewiczem, a vyúsťují právě ve stavbu dřevěného kostela v Bystřici. Obdobně jako S. Witkiewicz a později D. Jurkovič, i A. Prokop lidové prvky originálně přetvářel a vytvořil vlastní styl, jakýsi lidový dekorativismus, bez přímé návaznosti na tradiční lidovou architekturu, která mu byla jen volnou inspirací.

Kritérium: 1, 3, 4

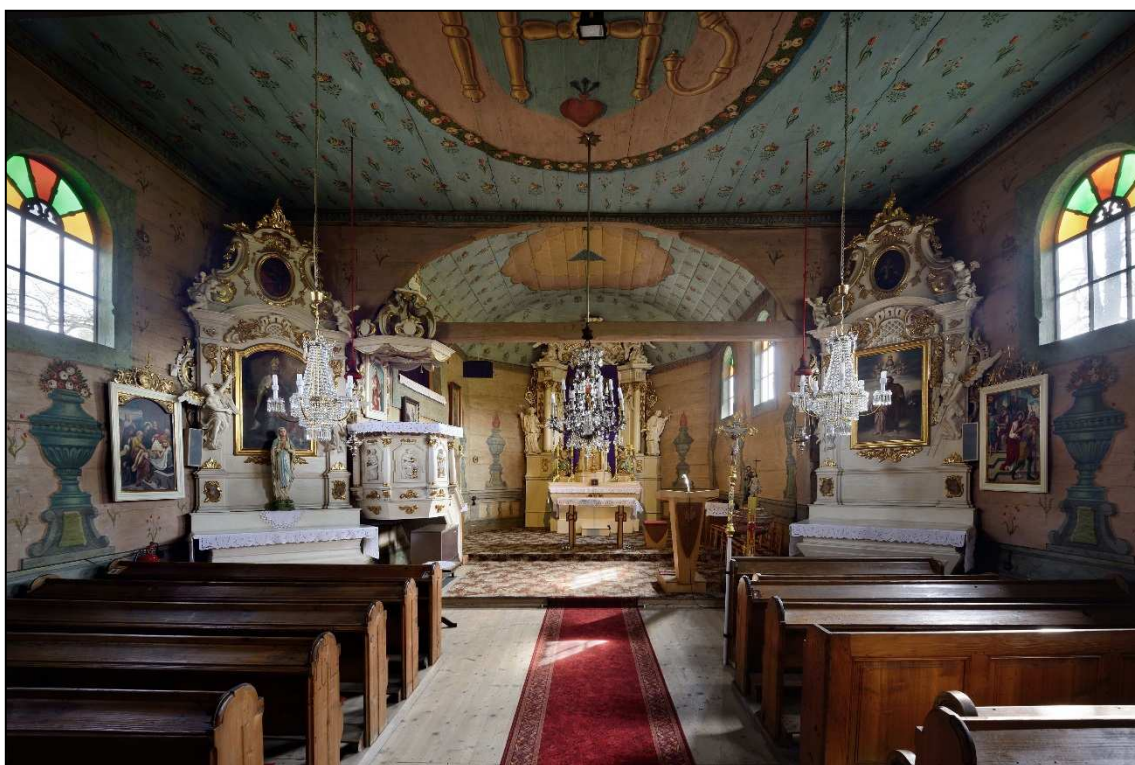
4. KOSTEL NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ, DOLNÍ MARKLOVICE

Kostel Nanebevstoupení Páně v Dolních Marklovicích patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Kostel byl postaven na místě staršího kostela v roce 1739 jako jednolodní stavba s čtvercovou lodí a polygonálně uzavřeným presbytářem. K průčelí byla zřejmě v roce 1755 přistavěna štenýřová zvonice s hranolovým zvonickým patrem. Tato zvonice ilustruje to, co je pro tradiční dřevěné kostely charakteristické – tzv. retardaci slohu, čili dlouhodobé užívání určitých stavebních a konstrukčních prvků. Pro tzv. západokarpatský kulturně-historický prostor se shodnou stavební kulturou (vymezený oblastí jižního Horního Slezska, Těšínska, severovýchodní Moravy, severozápadního Slovenska a jižního Malopolska), byla výstavba štenýřových zvoníc s vysazeným zvonickým patrem typická především pro období 17. století, kdy se přistavovaly k dosud bezvěžovým kostelům (Guty, Sedliště, původní kostel v Bystřici), ale setkáváme se s ní i ve století 18. a výjimečně dokonce i ve století 19. Po požáru kostelů v Gutech a Ostravě-Hrabové je kostel v Dolních Marklovicích jediným originálním zástupcem tohoto typu kostelů u nás. V Čechách se tento typ kostela vůbec nevyskytoval, zde nacházíme (u kostelů ve východních Čechách) jen volně stojící zvonice situované v areálu (viz Slavoňov, Liberk, Loučná Hora, Veliny).

Kostel je také jedním ze dvou dřevěných kostelů v Pobeskydí (a v celém Moravskoslezském kraji), které mají v interiéru nástěnné malby. V celé ČR je pouze osm dřevěných kostelů, v nichž nalezneme nástěnné malby nebo jejich fragmenty. Při rekonstrukci v 90. letech 20. století byla objevena a následně rekonstruována původní výmalba z konce 18. století. Kostel je ojedinělým příkladem pozdně barokní či raně klasicistní interiérové výzdoby a příkladem výzdoby dřevěných kostelů vůbec.

Kritérium: 1, 3, 4

5. KOSTEL PANNY MARIE POMOCNICE KŘESŤANŮ, STARÉ HAMRY (VRCH GRUŇ)

Kostel na vrchu Gruň patří k novodobým dřevěným kostelům, stavěným podle jiných principů, než kostely tradiční. Byl postaven v letech 1890-1891 podle návrhu frýdeckého stavitele Ferdinanda Heinricha. Stavba byla navržena pod vlivem historismu, ale stavitel se inspiroval také „skandinávským“ kostelem v Bílé (pouze vnější formou, konstrukčně se jedná o roubenou stavbu). Vnější členění stavby napodobuje tvarosloví zděné architektury, která ovlivnila také netradiční řešení interiéru. Ten je inspirován bazilikálními trojlodními kostely včetně dnes již bohužel zrušeného prosvětlení hlavní lodi okénky nad bočními loděmi, kam světlo přiváděly dvojice vikýřků ve střešním plášti. Tektonické prvky (pilíře, pilastry, stropní trámy) nemají pouze dekorativní funkci, ale tvoří skutečný konstrukční základ kostela. Kostel je příkladem tendencí, které se ve stavbě dřevěných kostelů projevovaly od poloviny 19. století – inspirace zděnou architekturou, užívání nových konstrukčních systémů a technologií, které umožňovaly nová architektonická řešení. Kostel na Gruni patří k nejpozoruhodnějším historizujícím dřevěným kostelům nejen v ČR, ale i v rámci střední Evropy.

Kritérium: 1, 3, 4

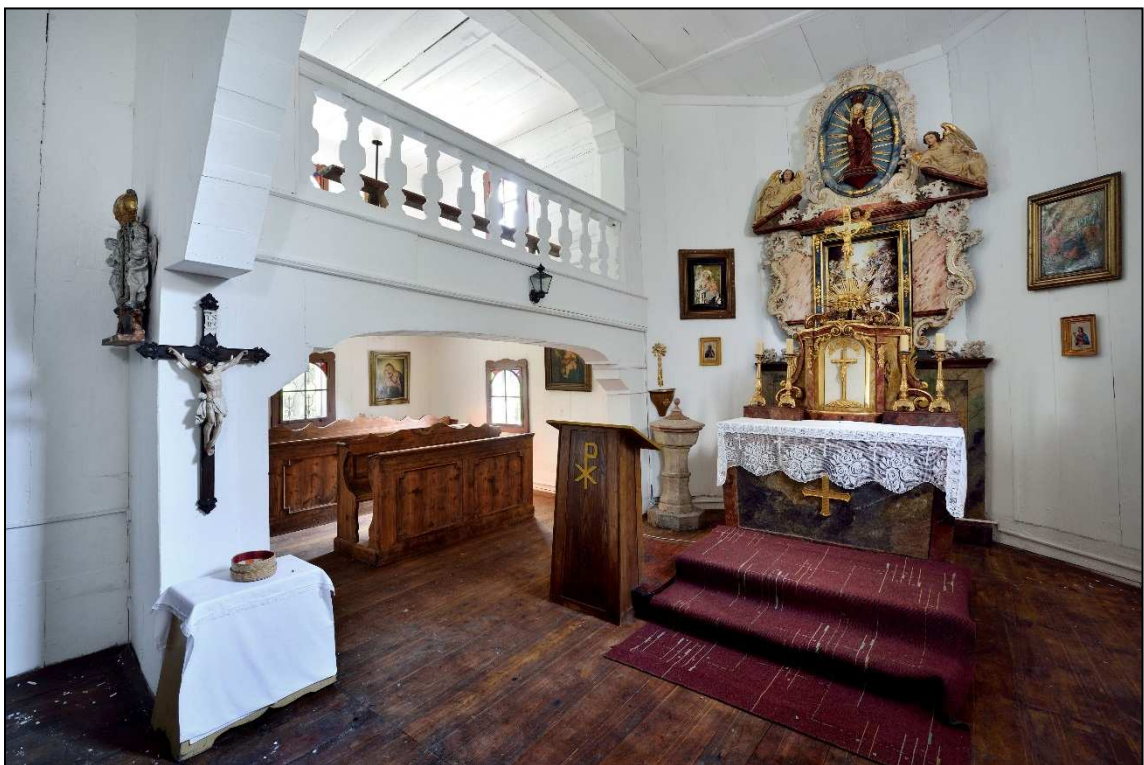

6. KOSTEL SV. ONDŘEJE, HODSLAVICE

Kostel sv. Ondřeje v Hodslavicích patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Patří rovněž k nejstarším dochovaným dřevěným kostelům nejen v Moravskoslezském kraji, ale v celé ČR. Podle provedeného dendrochronologického datování (datovány trámy v severní a jižní stěně lodi) byl postaven zřejmě v roce 1483. Starším je u nás pouze kostel Panny Marie v Broumově (datován 1436-1437). Kostel v Hodslavicích patří k typu kostelů bezvěžových, využívajících základní středověké půdorysné schéma s čtvercovou lodí a polygonálně ukončeným presbytářem. Toto prvotní schéma bylo později doplněno věží na hřebeni střechy (1527) a v neznámé době (snad až v 1. třetině 19. století) přístavbou kaple s oratoří v patře a ochozem kolem severní, západní a jižní strany. Ochoz je na severní straně dvoupodlažní a umožňuje tak vstup na oratoř. Jedná se o velice ojedinělý prvek, v našem prostředí se nevyskytující. Srovnatelný dvoupatrový ochoz najdeme u dvou kostelů v Horním Slezsku v obcích Grodzisko a Dobrzeń Wielki. Kostel sv. Ondřeje v Hodslavicích představuje příklad intaktně dochovaného v jádru středověkého kostela, na němž můžeme sledovat na základě provedených dendrodatací postupné narůstání a proměnu stavby v čase i průběžnou výměnu prvků.

Kritérium 1, 3, 4

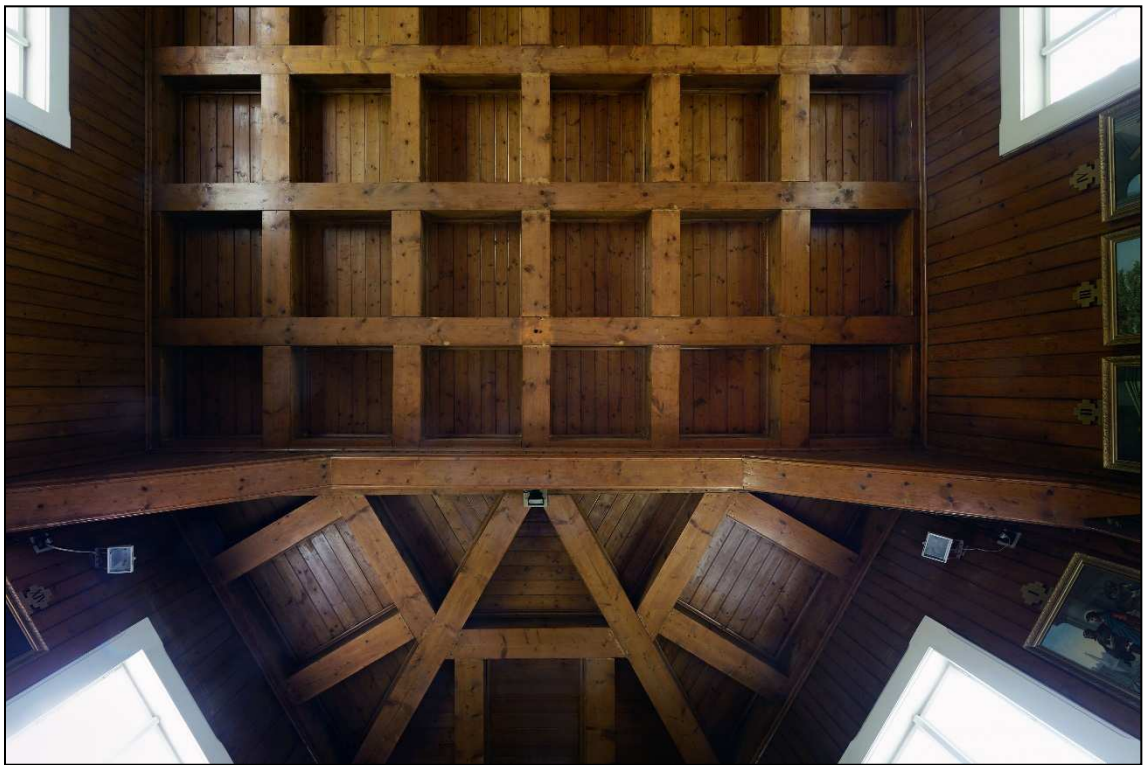

7. KOSTEL SV. CYRILA A METODĚJE, HRČAVA (podán návrh na prohlášení za kulturní památku)

Kostel v Hřčavě byl postaven v roce 1936 podle projektu brněnského architekta Karla Nahůnka. Architektonické řešení kostela vychází z moderně transformované regionální tradice. Zatímco exteriér pojal architekt Nahůnek v tradičním stylu (půdorys, sedlová střecha, věžička), čímž kostel velmi dobře zapadá do beskydské krajiny a souzní s okolní zástavbou, interiér je řešen zcela v intencích moderní architektury. Obsahuje prvky jako masivní roštový strop napodobující železobetonové trámové stropy, kazetování poprsně kruchty, pásová okna nebo dvoukřídlé vstupní dveře s trubkovými madly a pískovaným sklem. Kostel je tak nejmladším ještě tradičně řešeným dřevěným kostelem u nás, zároveň se ale svým pojetím interiéru řadí k významným meziválečným sakrálním stavbám, jakých není v našem kraji, potažmo v celé republice mnoho. V České republice se nacházejí pouze dvě dřevěné sakrální stavby z období první Československé republiky, které nejsou jen napodobením tradiční dřevěné architektury, ale invenčním způsobem reflektují soudobé architektonické proudy (kromě kostela v Hřčavě je to památkově chráněná kaple v obci Vidly na Bruntálsku). Stavba kostela byla ve své době významná také z hlediska politického – měla posílit českou myšlenku a potvrdit československou vzájemnost.

Kritérium: 1, 3, 4

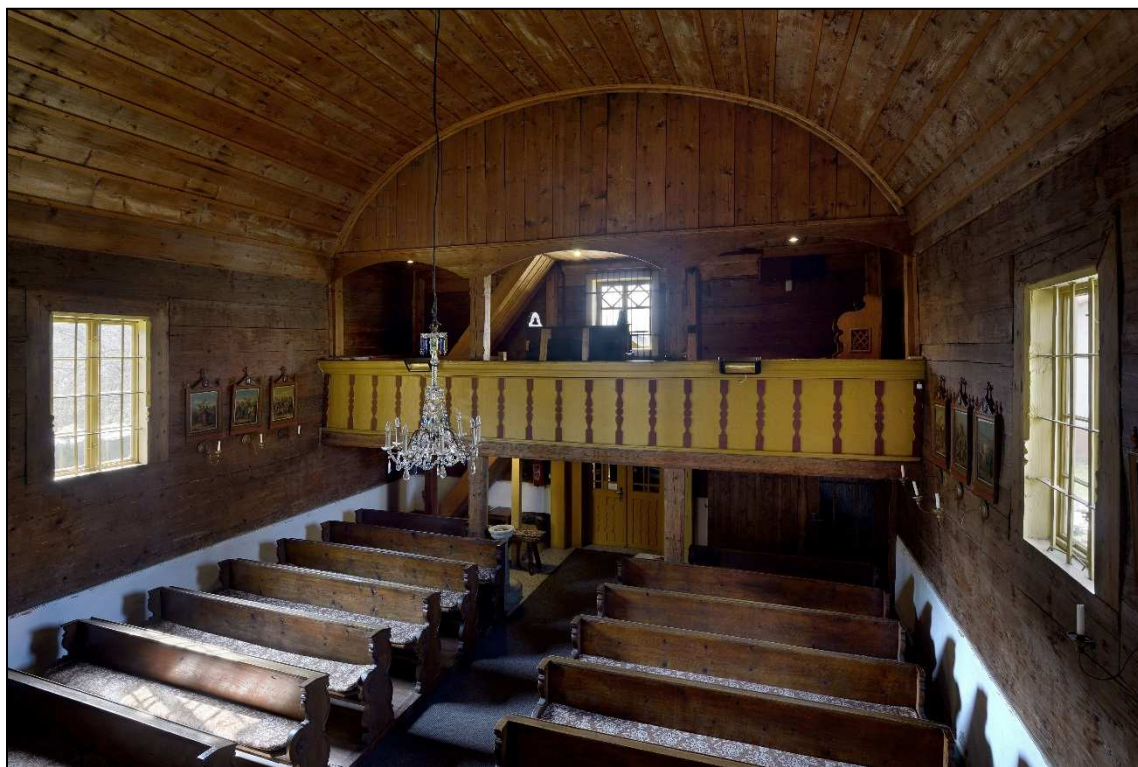
8. KOSTEL SV. MIKULÁŠE, NÝDEK

Kostel sv. Mikuláše v Nýdku patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Byl postaven v roce 1576 evangelickým fojtem Valentinem Rykalou zřejmě na velmi jednoduchém půdorysném schématu s čtvercovou lodí a o něco užším čtvercovým presbytářem, bez věže. Kostel v Nýdku patří mezi kostely, které na Těšínsku vystavěli v 2. polovině 16. a 1. polovině 17. století protestanti. Je tedy zástupcem protestantské sakrální architektury, pro niž bylo zvláště na Těšínsku charakteristické použití dřeva – jednak pro jeho dostupnost, jednak pro konstrukční jednoduchost, která umožnila rychlé rozšíření sítě kostelů. Kostel můžeme zasadit do kontextu protestantských kostelů na Moravě – kostely v Maršíkově a Žárově, vystavěné Jednotou bratrskou, jsou obdobné dispozičně i hmotově, odlišují se jen polygonálně ukončeným presbytářem. Zároveň můžeme srovnáním s dřevěnými kostely katolickými (např. v Sedlístích, na Prašivé), které pracovaly s obdobným dispozičním schématem, doložit, že si ani jedna z denominací nevytvořila svůj vlastní stavební typ a že konfesní otázky nijak neovlivnily vnější podobu kostelů. Ta vycházela spíše ještě ze středověkých schémat (viz kostel v Hodslavicích). Vzhledem k tomu, že další dřevěné protestantské kostely na Těšínsku byly v průběhu doby nahrazeny mladšími novostavbami (Bystřice), případně shořely (Guty), je kostel sv. Mikuláše v Nýdku jediným zástupcem

tohoto architektonického typu, u nějž máme navíc písemnými prameny přesně doloženu dobu a okolnosti výstavby.

Kritérium: 1, 3, 4, 7

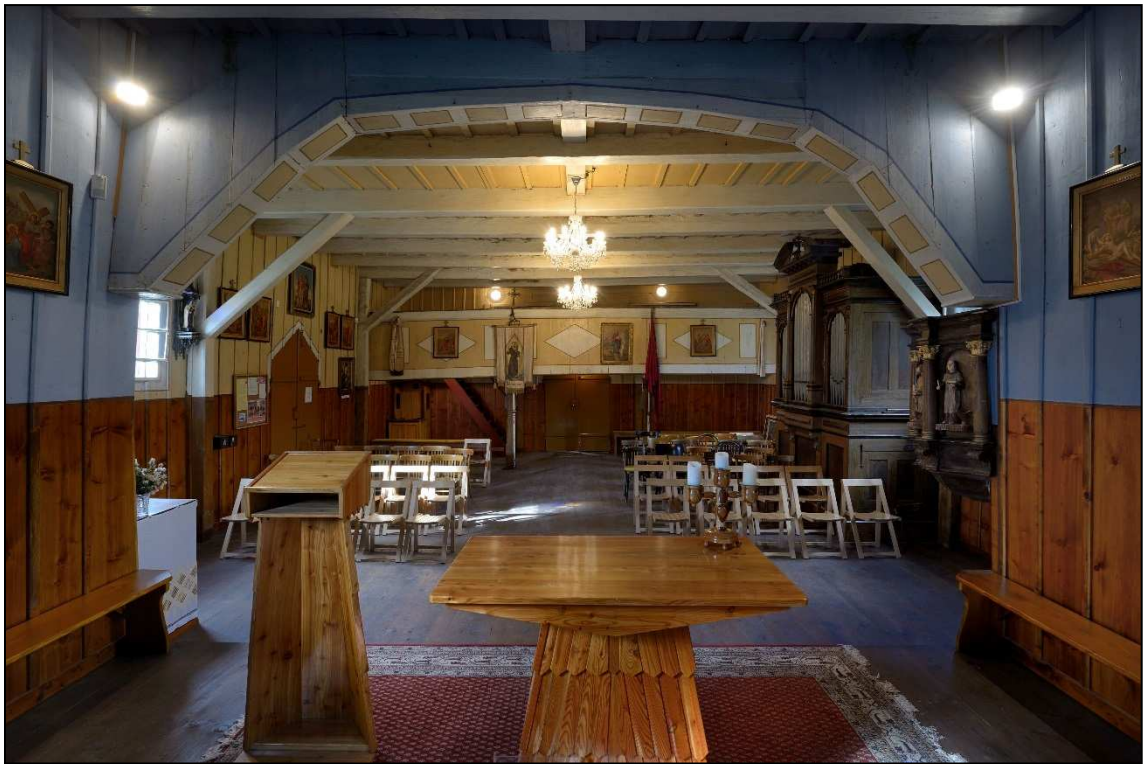

9. KOSTEL SV. ANTONÍNA PADUÁNSKÉHO, VYŠNÍ LHOTY (VRCH PRAŠIVÁ)

Kostel sv. Antonína Paduánského patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Stejně jako kostel v Sedlištích ho nechal postavit katolický majitel frýdeckého panství Jiří z Oppersdorfu, který chtěl původním zasvěcením jezuitskému světcovi sv. Ignáci z Loyoly a funkcí poutního kostela manifestovat příslušnost rodu ke katolické církvi. Výstavba kostela reagovala na masové rozšíření protestantismu na Těšínsku a kostel měl důležitou funkci v protireformačních aktivitách katolické církve. Byl postaven v letech 1640-1642 jako neorientovaný jednolodní kostel s užším polygonálně ukončeným presbytářem. Sakristie za presbytářem byla postavena až v roce 1779, věžička v průčelí v roce 1860. Kostel sv. Antonína je příkladem drobné barokní sakrální stavby, významným poutním místem a navíc jediným dřevěným poutním kostelem u nás. Vyniká především svým půdorysným uspořádáním, kdy na základě pravidel barokní osovosti byla v roce 1779 sakristie přistavěna za presbytář, nikoli po jeho straně. Kromě zmíněných stavebních zásahů a prací udržovacího charakteru kostel neprodělal žádné výraznější přestavby a patří k nejintaktněji zachovaným stavbám svého druhu. Stejně jako kostel v Sedlištích je příkladem typu katolického kostela z doby reformace.

Kritérium: 1, 3, 4, 7

10. KOSTEL SV. MICHAELA ARCHANDĚLA, ŘEPIŠTĚ

Kostel sv. Michaela archanděla v Řepištích patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Na základě nedávno provedeného dendrochronologického datování bylo zjištěno, že kostel byl postaven již v 1. třetině 15. století – v roce 1424 či těsně po něm. Poté byl upravován v 17. století. V letech 1819-1820 byl pak kostel přestavěn do dnešní podoby. S velkou pravděpodobností byl starý kostel částečně rozebrán a trámy ze starší stavby byly znovu využity, ovšem často již v jiných pozicích než původně (v obvodových stěnách dochovány trámy s dlaby po plátových spojích). Kostel v Řepištích se díky výsledkům dendrochronologie stal nejstarší dochovanou (a datovanou) dřevěnou sakrální stavbou na našem území, ač se tento středověký kostel nedochoval v úplnosti a v původní hmotě. Nicméně je pravděpodobné, že při přestavbě počátkem 19. století byla dodržena původní dispozice s čtvercovou lodí a polygonálně ukončeným presbytářem, ač mohl být kostel o něco zvětšen (zejména loď). Zároveň kostel velmi dobře ilustruje v minulosti běžnou stavební praxi, kdy se starší stavební materiál používal druhotně při novějších úpravách. V letech 2019

a 2020 proběhla oprava, při níž byly odstraněny některé novější nevhodné úpravy a vráceny původní prvky. **Kritérium: 1, 3, 4**

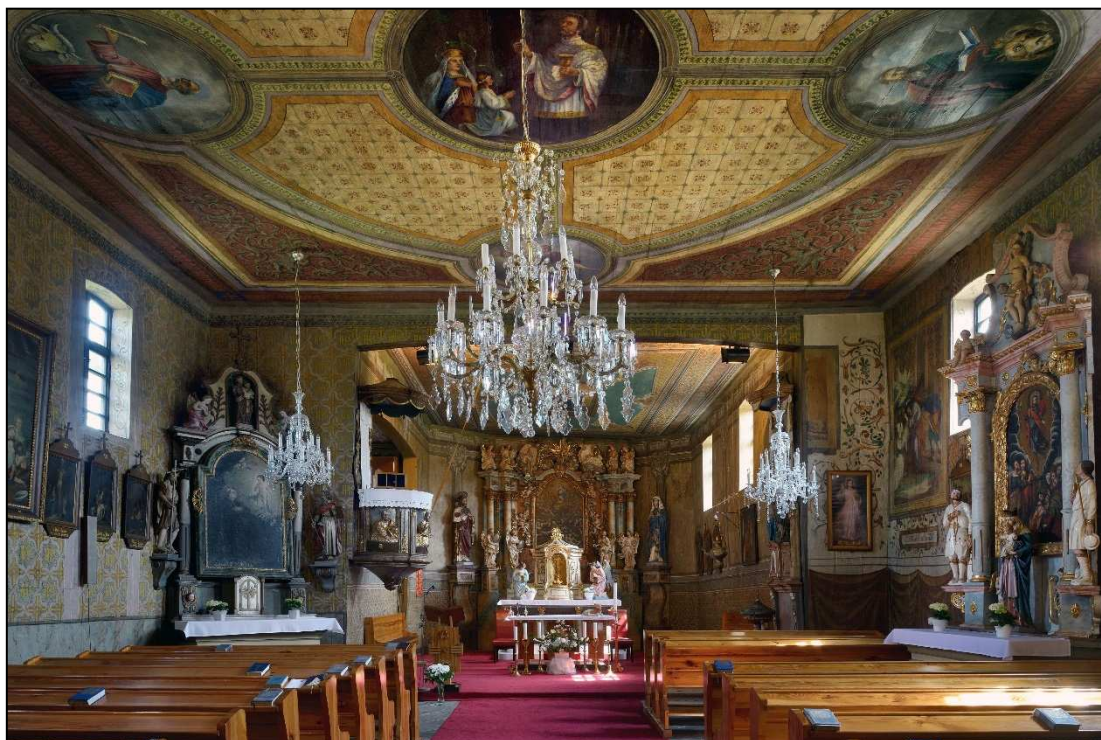
11. KOSTEL VŠECH SVATÝCH, SEDLIŠTĚ

Kostel Všech svatých v Sedlištích patří k tzv. tradičním kostelům, které stavěli místní tesaři jako roubené stavby se šindelovou krytinou a v oblasti Pobeskydí se vyskytují od 15. do 18. století. Byl postaven na místě starší stavby v roce 1638 z iniciativy katolického majitele Frýdeckého panství Jiřího z Oppersdorfu a je tedy příkladem typu katolického kostela z doby reformace. Jeho původní dispozici tvořila čtvercová loď a polygonálně uzavřený presbytář. Později, snad kolem poloviny 17. století, byla před západní průčelí přistavěna štenýřová zvonice, která byla teprve v roce 1863 nahrazena současnou věží. Je tedy zároveň i příkladem kostela upravovaného v 19. století, kdy byly již ve větší míře aplikovány prvky inspirované slohovou (zděnou) architekturou (hranolová věž nad hlavním průčelím), ovšem při zachování tradičních prvků (ochoz kolem celého kostela). Kostel v Sedlištích je hodnotnou stavbou zejména kvůli své interiérové úpravě. Byl již od počátku vyzdoben nástěnnými malbami, nejstarší výmalba byla zřejmě již v 18. století zabílena a v roce 1868 byl kostel nově vymalován, tato dekorace byla v roce 1930 překryta další vrstvou výmalby. Nejstarší a nejhodnotnější malba (resp. její fragment) byla odkryta v roce 1984 a restaurována v roce 1987. V letech 2011-2012 restaurovaná výmalba celého kostela si navíc vyžádala specifický restaurátorský i památkářský přístup, kdy kvůli torzálnímu dochování malby v lodi se v jednotlivých částech kostela obnovila malba z různých časových vrstev – v presbytáři z roku

1868 a v lodi až z 30. let 20. století. Kostel tak ojedinělým způsobem dokládá všechny tři fáze interiérové výzdoby, včetně části renesanční dekorace ze starší stavby. Je také jedním ze dvou kostelů v Pobeskydí, kde se dochovala výmalba interiéru (na rozdíl od kostelů v polské části Slezska, kde se malby dochovaly v mnohem větší míře). V celé ČR je pouze osm dřevěných kostelů, v nichž nalezneme nástěnné malby nebo jejich fragmenty.

Kritérium: 1, 3, 4, 7

Areál kostela Všetech Svatých vymezuje deštěné oplocení s dekorativně pojednanými brankami. Malebně působící celek vizuálně dotváří dvojice pískovcových soch stojící před vstupem do areálu, spojená s místními donačními aktivitami. Barokní socha Panny Marie s dítětem je variantou Panny Marie Frýdecké a dokladem její obliby v regionu. Lidový půvab sochy sv. Jana Nepomuckého zhotovené v 1. polovině 19. století souzní s architekturou kostela.

